

Vad kan vi göra mot ungdomsrånen?

Vi är många som blir väldigt upprörda. Ungdomar ska inte behöva ha det så att de inte längre vågar röra sig fritt, att de utsätts för hot och rån och blir påverkade för all framtid. Andra gör en spikrak karriär till ett liv i kriminalitet och misär. Det här kan inte fortsätta och alla försöker vi väl utifrån bästa förmåga komma med förslag om hur vi ska få stopp på eländet.

Jag är ordförande för Brottsofferjouren i Haninge Nynäshamn och har på sistone mött en rad förtvivlade familjer – för det är hela familjen, även i vidgad bemärkelse som påverkas och som förlorar tron på samhället. De talar om platser de undviker, om planer att flytta, om en rädsla som bara växer och blir okontrollerbar. Skolgången försvåras och hela tillvaron begränsas. Ofta upplever de samhällets stöd som tillfälligt och att det inte finns någon bärande idé bakom bemötandet. Det är en högst skiftande kvalitet på brottsplatsundersökningar och förundersökningar läggs ner snabbt. Socialtjänstens insatser är sällan långsiktiga. Om den brottsdrabbade har hunnit fylla 20 år finns sällan något stöd över huvud taget – då betraktas man som vuxen och ska klara sig själv.

Under 10 år var jag chef för Maria ungdomsenhet, på den tid på 1980 – 90-talet då den fungerade som en social akutstation och mina tankar går till hur vi jobbade då. Även om missbruket var i fokus så fanns det mycket kriminalitet med också. När polisen kom in med en ungdom krävde vi att föräldrar hämtade sitt barn. Det blev många bra diskussioner med föräldrar i denna akuta situation. Inte minst var det bra för "svaga" föräldrar. Och dessa föräldrar vill liksom flertalet föräldrar sina barn väl och i den akuta krissituationen finns en öppenhet för lösningar.

Jag skulle vilja ha igång något liknande så fort det upptäcks att ungdomar vistas i ett risksammanhang. Det finns en lag om tillfälligt omhändertagande som kanske kunde användas eller uppgraderas. Tyvärr är det ju sällan så att det finns tydlig bevisning – men att vistas i ett sammanhang där det förekommer hot och våld är i sig ett tydligt tecken på att man är på fel väg. Ungdomar kan konkret lyftas bort, se att de inte bara får härja vidare och föräldrar får en ordentlig information om var deras ungdomar vistas och vilka kompisar de har. Olika stöderbudanden kan göras. Kanske dags att bygga på dagens Maria Ungdom med en sådan här social dygnet runt verksamhet? Sveriges större städer skulle ha en sådan krisstation!

De brottsdrabbade ungdomarna ska erbjudas ett kvalificerat stöd omedelbart. Någon ska komma hem till familjen direkt och tala igenom vad som hänt och också göra en riskbedömning. Dagen därpå bör det finnas ett stöderbudande. Om kontakt inte sker snabbt så växer rädslan och ungdomarna vågar inte heller vittna.

Vi i Brottsofferjouren är beredda att finnas med i ett sådant stödpaket till brottsdrabbade. Jag är övertygad om att många andra föreningar också vill göra insatser. Det stora intresset för att delta i trygghetsvandringarna visar på det. Drabbade ungdomar ska uppleva att de inte behöver vistas ensamma ute, att det alltid finns några som följer med om de känner sig otrygga. Det skulle finnas ett telefonnummer man kan ringa om man vill ha sällskap hem.

Vi talar här mycket om pojkar som är utsatta. Flickor har länge fått utstå denna otrygghet på allmänna platser. Men mitt förslag skulle verkligen också ge dem stöd och trygghet.

Många kommuner har lagt ner sina brottsförebyggande råd och valt att ha ett samarbete med polisen byggt på kommunens eget behov av säkerhetsarbete. Därmed har folkrörelserna lämnats utanför och faktiskt blir väldigt lite gjort utöver alla snygga planer. Vi måste bygga upp en ny typ av

brottsförebyggande råd där man samarbetar kring konkreta problem.

Givetvis är detta åtgärder som inte borde behövas och som kanske inte skulle behövas om skolan återupprättades. Men det är en fråga som är värd en egen artikel.

Carin Flemström